

Προτάσεις για την Υπέρβαση της Θράκης

Του κ. ΚΟΣΜΑ ΜΕΓΑΛΟΜΜΑΤΗ

Το δημοσιευμένο κείμενο ποιαδήποτε άλλη σύνταξη θα το απέρριπτε. Αλλά τα "Π.Θ." έχουν τη δική τους πρακτική.

Το θέτουν υπόψη των αναγνώστών τους γιατί πάντως προσφέρει κάποιους προβληματισμούς και τους καλεί να τοποθετηθούν μόνον τους απέναντι στις απόψεις του συντάκτη του κειμένου.

Ο α ήθελα, μετά τις πρόσφατες διπλωματικές συγκρούσεις, τόσο να εξάρω τις λίγες υπαρκτές φωνές λογικής και ψυχραιμίας αντιμετώπισης των κρίσιμων αλλά σε μεγάλο βαθμό τεχνητών γεγονότων της Θράκης, όσο και να προσδώσω στα γεγονότα αυτά την πραγματική ιστορική διάστασή τους, ως επιστήμων και ερευνητής - ειδικός στον ευρύτερο μεσανατολικό χώρο και όχι ως πολιτικός αναλυτής. Πιστεύω, άλλωστε, ότι οπουδήποτε μία πολιτική προσέγγιση, ή χειρότερα εκμετάλλευση, εκτόπιση την γνώση της ιστορικής αλήθειας και των απαιτήσεων εξ αυτής εκμαιευμένων συμπερασμάτων περί του πρακτέου, εκεί πάντοτε επισυνέβη μία οικτρή αποτυχία.

Το υπαρκτό de facto θέμα της Θράκης είναι σε όλες τις σοβαρές αποχρώσεις του ιστορικό:

1) Υπήρξε επί δεκαετίες μία νοσηρή και διεστραμμένη αδιαφορία μακαριστικών ευχών και εξωπραγματικών επικλήσεων: η αδιαφορία συμβάδιζε δηλαδή με τη σωστή ιστορική τεκμηρίωση ότι οι Πομάκοι είναι - γλωσσικά τουλάχιστον αν όχι φυλετικά - διαφορετικής εθνικής υπόστασης από τους τουρκόφωνους (ή Τούρκους). Όμως η επίκληση αυτή υπήρξε εξωπραγματική, διότι Ιστορία δεν είναι μόνον ό,τι συνάγουμε από το παρελθόν, αλλά και ό,τι βάσει ακριβώς αυτού του συμπεράσματος, προετοιμάζουμε εμείς το μέλλον. Η Ιστορία δεν καθορίζεται από εξωιστορικούς ή μεταφυσικούς παράγοντες, αλλά από εμάς τους ίδιους, υποχρεωμένους πάντοτε να προωθούμε προς κάπου τα γεγονότα: αδρανείς, καταληγούμε στην ανυπαρξία, όπως οι δει οτιοσι των αρχαίων Ελλήνων και Λατίνων, δηλαδή, ο Κρόνος, η Ρέα, ο Ορανός ή το Χάος, οι οποίοι υπήρχαν ονομαστικά και όχι ουσιαστικά κατ' εκείνα τα χρόνια.

2) Η Ιστορία δεν είναι ποτέ μια ιστορία χαμένων ευκαιριών, αν αρνηθούμε την εξωπραγματική στάση μας: από τον Σεπτέμβριο 1990 θα πρέπει να οργανωθούν νηπιαγωγεία, δημοτικά, γυμνάσια και λύκεια με πλήρη διδασκαλία και ιαόριθμα των εκάστοτε μαθητών εγχειρίδια κάθε διδακτέας ύλης σε πομακικά (και βέβαια τα αντίστοιχα για τους τουρκόφωνους σε τουρκικά) όχι ένα εγχειρίδιο ανά τάξη. Τα πομακικά, όπως και τα τουρκικά, δεν ομιλούνται από όσους τυχαίνει να τα έχουν ως μητρική γλώσσα, αλλά και από τους εξειδικευμένους

μελετητές και ερευνητές τους και μόνον σοβαρή διαστροφή καταστρεπτικών συννεπειών θα προσδιόριζε να είναι οι τελευταίοι της έγκρισης των άσχετων και ανειδίκευτων των υπουργείων Εξωτερικών, Εσωτερικών και Εθνικής Άμυνας και όχι αποκλειστικά της έγκρισης και επικρότησης της διεθνούς επιστημονικής κοινότητας.

3) Με εμπεδωμένη την ισοτιμία και την ευθυδικία (και συνεπώς απελευθέρωση των κατά προσβλητικό για την ελληνική δημοκρατία τρόπο φυλακισθέντων) στην περίπτωση των τουρκόφωνων Ελλήνων πολιτών, το ελληνικό κράτος θα όφειλε να συμβάλει στην αποκατάσταση σε όλη τη χώρα των κατεστραμμένων ή παραμελημένων μουσουλμανικών ιερών και θα έπρεπε να παύσουν πολλά τζαμιά να είναι μουσεία, αποθήκες ή σταύλοι. Τότε θα πιστοποιείτο ότι όλα αυτά δεν είναι η έκφραση ενός μεσαιωνικού ισοβόλου μίσους κάποιων χριστιανών αλλά και ότι οι μουσουλμάνοι μιας ευρωπαϊκής χώρας δεν είναι πολίτες δεύτερης κατηγορίας. Σ' αυτό το σημείο, οφείλει κάθε αντικειμενικός παρατηρητής, ειδικός ή όχι, να καταδικάσει τη θλιβερή επέμβαση και εμπλοκή της εκκλησίας στα κοινά και την εξ αιτίας των παρασκηνιακών ενεργειών της, καθυστέρησης ανέγερσης ενός τζαμιού στην Αθήνα, μόνη ευρωπαϊκή πρωτεύουσα στερούμενη ενός μουσουλμανικού ιερού.

4) Η αποδέσμευση της υπαρκτής στη Δ. Θράκη εμπλοκής των τουρκικών υπηρεσιών (απολύτως σωστά δρώντων για τα συμφέροντα της χώρας τους βέβαια) είναι ένα άλλο σημείο αναγκαστικής απόρριψης του τρόπου, μεσαιωνικού και πάντως προκαταστασιακού, με το οποίο ασχολείται η πολιτική στην Ελλάδα: η προσφορά υποτροφιών, πολλών κατ' έτος, για να σπουδάσουν σε μουσουλμανικά σχολεία και πανεπιστήμια (μεντερσά) οι καλύτεροι μουσουλμάνοι μαθητές της Ελλάδας στην Περούσια και τη Συρία. Οι δύο αυτές χώρες, πέραν των πολλών μουσουλμανικών ιερών χώρων και κορυφαίων κέντρων της ισλαμικής γνώσης, τα οποία διαθέτουν (Δαμασκός, Κον, Μασάτ), έχουν τόσο προβληματικές με την Τουρκία σχέσεις (σε θρησκευτικό, εθνικό, πολιτικό, οικονομικό, μειονοτικό και διεθνές επίπεδο), ώστε κάθε περσική ή συριακή εμπλοκή στη Θράκη, θα μείωνε αυτόματα την τουρκική. Άλλωστε, πομακόφωνοι, ή τουρκόφωνοι της Θράκης, θα είχαν, ιδιαίτερα στην Περούσια, την ευκαιρία να γνωρίσουν 7 εκ. περίπου τουρκόφωνους πληθυσμού (2,5 εκ. στο Ανατολικό Αζερμπαϊτζάν και 4,5 εκ. διάσπαρτα παντού, όπως στον Ζαντζάν, το Σεμνάν, το Γκουργγκάν, το Φαρς, κ.ά.), ο οποίος προτιμά τη συμβίωση

με αλλόφωνους μουσουλμάνους μέσα στο Ιράν (με Πέρσες, Κούρδους, Λορί, Μπαχτιαρί, αραβόφωνους, Αφγανούς, Βελούχους κ.ά.) παρά τις κεμαλιστικές εθνικιστικές σειρήνες.

5) Όπως και να έχει το πράγμα, η πραγματική διάσταση του προβλήματος της Θράκης, καθιστά αυτόματα την Ελλάδα τμήμα του ευρύτερου μεσανατολικού περιβάλλοντος, από τα πλαίσια και τις δομές του οποίου μόνον μπορούν να ανευρεθούν οι σωστές λύσεις και οι προαναφερόμενες δυνατότητες εξόδου. Δεν μπορεί να ανατρέχουν οι Έλληνες πολιτικοί ως πιθηκοειδή στη Δυτική Ευρώπη και τον πολιτικό κόσμο των μεγάλων δυτικών χωρών για να "ρωτήσουν", ή να ζητήσουν βοήθεια για τα ελληνικά προβλήματα, διότι είτε κάποιες χώρες είναι εντελώς εκτός του προαναφερομένου περιγύρου (Δανία, Ολλανδία, Βέλγιο), είτε κάποιες χώρες θα είχαν ιδιαίτερο συμφέρον από μία συγκεκριμένη και όχι από μία άλλη, πολιτική επιλογή της Ελλάδας, και έτσι η αίτηση συμβουλών θα κατέληγε σε ποδηγεσία. Η πραγματική διάσταση της Θράκης καθιστά πλέον αναπόφευκτη τη σωστή λειτουργία της ελληνικής κρατικής μηχανής, χωρίς εικονικούς ή ανειδίκευτους "συμβούλους", χωρίς χρησιμοποίηση των ελαχίστων ικανών ειδικών για επικύρωση ορισμένων ηλιθίων α priori ελλημμένων αποφάσεων και χωρίς δυτικά πιθηκιστικά πρότυπα πολιτικής αντίδρασης, σε μία περιοχή όπου δεν υπάρχει "Δύση".

6) Συνεπώς, η γνώση του μεσανατολικού χώρου, στον οποίο πραγματικά και αναπόφευκτα ανήκει η Ελλάδα, οφείλει να γίνει αντικείμενο μελέτης και έρευνας σε πανεπιστημιακό επίπεδο από τους ελαχίστους Έλληνες ειδικούς και πολλούς δυναμένους να μετακληθούν ξένους, οι οποίοι, κατά το πρωτοποριακό πρότυπο του τουρκικού πανεπιστημίου του Βοσπόρου, θα μπορούσαν να διδάσκουν αγγλικά, γαλλικά και γερμανικά.

7) Η εκμηδένιση της μεγάλης καθυστέρησης της Ελλάδας σε όλους τους τομείς των ανατολιστικών επιστημών (υπαρκτής και ως προς χώρες όπως η Τουρκία, η Συρία, το Ιράν, η Περσία, η Τσεχοσλοβακία, η Ουγγαρία, η Φιλανδία, η Δανία, η Αυστρία, η Αίγυπτος και η Πορτογαλία), θα επιτρέψει τη νέα συγγραφή των σχολικών εγχειριδίων και την εξάλειψη του αρρωστημένου ελληνοκεντρισμού, των υπερβολικών αναφορών στο "μεγαλείο" των "αρχαίων ημών προγόνων" (!), των ψευδών περί του "ελληνοχριστιανικού" πολιτισμού, του δήθεν "εθρικού" Ισλάμ, της δήθεν "τουρκοκρατίας" και του δήθεν παλαιόθεν υπαρκτού "σχεδίου των Τούρκων περί καταστροφής των Ελλήνων". Τότε μόνον η παιδεία του μέσου Έλληνα θα έχει προσαρμοστεί πάνα στον άξονα της αυτογνωσίας και όχι της εθελουφλίας.

Ωστόσο και αυτό είναι το κρισιμότερο, η "έσχατη ώρα" είναι μόλις τώρα, αν δεν έχει ήδη και κατά τρόπο μαγικό, για τη χώρα αυτή, παρήλθει.

Δρ. Κοσμάς Μεγαλομμάτης

Του ΚΟΣΜΑ ΜΕΓΑΛΟΜΑΤΗ

Προτάσεις για την υπέρβαση της Θράκης

Το υπαρκτό de facto θέμα της Θράκης είναι σε όλες τις σοβαρές αποχρώσεις του ιστορικό:

Υπήρξε επί δεκαετίες μια νοσηρή και διαστραμμένη αδιαφορία μακαριατικών ευχών και εξοπραγματικών επικλήσεων: η αδιαφορία συμβάδιζε δηλαδή με τη σωστή ιστορική τεκμηρίωση ότι οι Πομάκοι είναι - γλωσσικά τουλάχιστον - ανόμι φιλικά - διαφορετικής εθνικής υπόστασης από τους τουρκόφωνους (ή Τούρκους). Όμως η επίκληση αυτή υπήρξε εξωπραγματική, διότι ιστορία δεν είναι μόνον ό,τι συνάγουμε από το παρελθόν, αλλά και ό,τι βάσει ακριβώς αυτού του συμπεράσματος, προετοιμάζουμε εμείς για το μέλλον. Η ιστορία δεν καθορίζεται από εξωιστορικούς ή μεταφυσικούς παράγοντες, αλλά από εμάς τους ίδιους, υποχρεωμένους πάντοτε να προσθαύμε προς κάπου τα γεγονότα: αδρανείς, καταλήγουμε στην ανυπαρξία, όπως οι δει οίσις των αρχαίων Ελλήνων και Λατίνων, δηλαδή, η Ρέα, ο Ουρανός, ή το Χάος, οι οποίοι υπήρχαν ονομαστικά και όχι ουσιαστικά κατ'εκείνα τα χρόνια.

Η ιστορία δεν είναι ποτέ μια ιστορία χαμένων ευκαιριών, αν αρνηθούμε την εξοπραγματική στάση μας: από το Σεπτέμβριο 1990 θα

πουν πολλά τζαμιά να είναι μουσεία, αποθήκες ή στάβλοι. Τότε θα πιστοποιείτο ότι όλα αυτά δεν είναι η έκφραση ενός μεσαιωνικού ιοβόλου μισους κάποιων χριστιανών αλλά και ότι οι μουσουλμάνοι μιας ευρωπαϊκής χώρας δεν είναι πολίτες δεύτερης κατηγορίας. Σ' αυτό το σημείο σφειλι κάθε αντικειμενικός παρατηρητής, ειδικός ή όχι, να καταδικάσει τη θλιβερή επέμβαση και εμπλοκή της εκκλησίας στα κοινά και την εξαιτίας των παρασηνιακών ενεργειών της καθυστέρησης ανέγερσης ενός τζαμιού στην Αθήνα, μόνη ευρωπαϊκή πρωτεύουσα στερούμενη ενός μουσουλμανικού ιερού.

Η αποδέσμευση της υπαρκτής στη Δ. Θράκη εμπλοκής των τουρκικών υπηρεσιών (απολύτως σωστά δρώντων για τα συμφέροντα της χώρας τους βέβαια) είναι ένα άλλο σημείο αναγκαστικής απόρριψης του τρόπου, μεσαιωνικού και πάντοτε προκαταρκτικού με το οποίο αναλύεται η πολι-

μάν, το Γκουρκάν, το Φαρς κ.ά), ο οποίος προτιμά τη συμβίωση με αλλόφωνους μουσουλμάνους μέσα στο Ιράν (με Πέρσες, Κούρδους, Λορί, Μπαχτιαρί, αραβόφωνους, Αφγανούς, Βελούχους, κ.ά) παρά τις κεμαλιστικές εθνικιστικές σιρήνες.

Όπως και να έχει το πράγμα, η πραγματική διάσταση του προβλήματος της Θράκης καθιστά αυτόματα την Ελλάδα τμήμα του ευρύτερου μεσανατολικού περιβάλλοντος, από τα πλαίσια και τις δομές του οποίου μόνον μπορούν να ανευρεθούν οι σωστές λύσεις και οι προαναφερόμενες δυνατότητες εξόδου. Δεν μπορεί να ανατρέχουν οι Έλληνες πολιτικοί ως πιθανοσειδή στη Δυτική Ευρώπη και τον πολιτικό κόσμο των μεγάλων δυτικών χωρών για να κρητήσουν» ή να ζητήσουν βοήθεια για τα ελληνικά προβλήματα, διότι είτε κάποιες χώρες είναι εντελώς εκτός προαναφερόμενου περιβάλλοντος (Δανία

ναμένους να μετακληθούν ξένους, οι οποίοι κατά το πρωτοποριακό πρότυπο του τουρκικού πανεπιστημίου του Βοσπόρου, θα μπορούν να διδάσκουν αγγλικά, γαλλικά και γερμανικά.

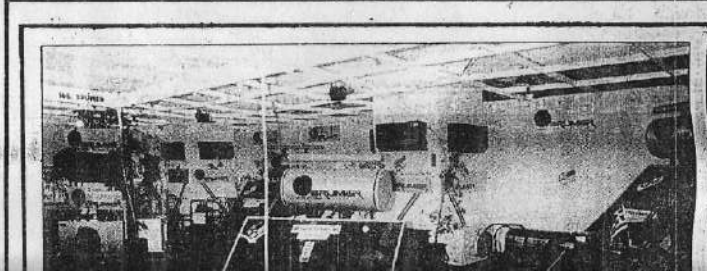
Η εκμηδένιση της μεγάλης καθυστέρησης της Ελλάδας σε όλους τους τομείς των ανατολιστικών επιστημών (υπαρκτής και ως προς χώρες όπως η Τουρκία, η Συρία, το Ιράκ, η Περσία, η Τσεχοσλοβακία, η Ουγγαρία, η Φιλανδία, η Δανία, η Αυστρία, η Αίγυπτος και η Πορτογα-

λία), θα επιτρέψει τη νέα συγγραφή των σχολικών εγχειριδίων και την εξάλειψη του αρρωστημένου ελληνοκεντρισμού των υπερβολικών αναφορών στο «μεγαλείο» των «αρχαίων ημών προγόνων»! των ψευδών περή του «ελληνοχριστιανικού» πολιτισμού, του δήθεν «εθνικού» Ισλάμ, της δήθεν «τουρκοκρατίας» και του δήθεν παλαιότερου υπαρκτού σχεδίου των Τούρκων περί καταστροφής των Ελλήνων». Τότε μόνον η παιδεία του μέσου Έλληνα θα έχει προσαρμοστεί πάνω

στον άξονα της αυτογνωσίας και όχι της εθελουφίας.

Ωστόσο, και αυτό είναι το κρισιμότερο, η «έσχατη ώρα» είναι μόλις τώρα, αν δεν έχει ήδη και κατά τρόπο τραγικό, για την ώρα αυτή, παρέλθει.

Ο Δρ. ΚΟΣΜΑΣ ΜΕΓΑΛΟΜΑΤΗΣ είναι Ανατολιστής - ασυριολόγος - αιγυπτιολόγος - ιρανολόγος - ισλαμολόγος και μέλος της Διεθνούς Ένωσης Αιγυπτολόγων Επιστημονικών Συμβούλων, συνεργάτης και δημοσιογράφος της ΕΚΔΟΤΙΚΗΣ ΑΘΗΝΩΝ, Μ.Γ.Ε. ΥΔΡΙΑ. Έχει πάρει το βραβείο Αμνυντί Ινσκόι το 1986.

πρέπει να οργανωθούν νηπιαγωγεία, δημοτικά, γυμνάσια και λύκεια με πλήρη διδασκαλία και ισάριθμα των εκάστοτε μαθητών εγχειρίδια κάθε διδασκτέας ύλης σε πομακικά (και βέβαια τα αντίστοιχα για τους τουρκόφωνους σε τουρκικά) όχι ένα εγχειρίδιο ανά τάξη. Τα πομακικά, όπως και τα τουρκικά, δεν ομιλούνται από όσους τυχαίνει να τα έχουν ως μητρική γλώσσα, αλλά και από τους ειδικευμένους μελετητές και ερευνητές τους και μόνο σοβαρή διάσπαρση καταστρεπτικών συνεπειών θα προσδιόριζε να είναι η τελευταίοι της έγκρισης των άσχετων και ανεπίκαιρων νόων των υπουργείων Εξωτερικών, Εσωτερικών και Εθνικής Άμυνας και όχι αποκλειστικά της έγκρισης και επικράτησης της διεθνούς επιστημονικής κοινότητας.

Με εμπειρομένη την Μισισιμία και την ευθυδικία (και συνεπώς απελευθέρωση των κατά προσβλητικό για την ελληνική δημοκρατία τρέπο φυλακισθέντων) στην περίπτωση των τουρκόφωνων Ελλήνων πολιτών, το ελληνικό κράτος θα όφαιε να συμβάλει στην αποκατάσταση σε όλη τη χώρα των καταστραμμένων ή παραμελημένων μουσουλμανικών ιερών και θα έπρεπε να παύ-

τικη στην Ελλάδα: η προσφορά υποτροφιών, πολλών κατ' έτος, για να σπουδάσουν σε μουσουλμανικά σχολεία και πανεπιστήμια (μεντρεσά) οι καλύτεροι μουσουλμάνοι μαθητές της Ελλάδας στην Περσία και τη Συρία. Οι δύο αυτές χώρες πέραν των πολλών μουσουλμανικών ιερών χώρων και κορυφαίων κέντρων της ισλαμικής γνώσης, τα οποία διαθέτουν (Δαμασκός, Κομ, Μασάντ), έχουν τόσο προβληματικές με την Τουρκία σχέσεις (σε θρησκευτικό, εθνικό, πολιτικό, οικονομικό, μειονοτικό και διεθνές επίπεδο), ώστε κάθε περσική ή συριακή εμπλοκή στη Θράκη, θα μείωνε αυτόματα την τουρκική. Άλλωστε, πομακόφωνοι, ή τουρκόφωνοι της Θράκης, θα είχαν, ιδιαίτερα στην Περσία, την ευκαιρία να γνωρίσουν 7 εκ. περίπου τουρκόφωνου πληθυσμού (2,5 εκατ. στο Ανατολικό Αζερμπαϊτζάν και 4,5 εκατ. διάσπαρτα παντού, όπως στο Ζαντζάν, το Σε-

Ολλανδία, Βέλγιο), είτε κάποιες χώρες θα είχαν ιδιαίτερο συμφέρον από μια συγκεκριμένη και όχι από μια άλλη πολιτική επιλογή της Ελλάδας, και έτσι η αίτηση συμβουλών θα κατέληγε σε πογηδεσία. Η πραγματική διάσταση της Θράκης καθιστά πλέον αναπόφευκτη τη σωστή λειτουργία της ελληνικής κρατικής μηχανής, χωρίς εκονοκούς ή ανειδίκευτους «συμβούλους», χωρίς χρησιμοποίηση των ελαχίστων ικανών ειδικών για επικύρωση ορισμένων ηλίθων α priori εισηγμένων αποφάσεων και χωρίς δυτικά πιθηκιστικά πρότυπα πολιτικής αντίδρασης, σε μια περιοχή όπου δεν υπάρχει «Δύση».

Συνεπώς, η γνώση του μεσανατολικού χώρου, στον οποίο πραγματικά και αναντίρρητα ανήκει η Ελλάδα, οφείλει να γίνει αντικείμενο μελέτης και έρευνας σε πανεπιστημιακό επίπεδο από τους ελάχιστους Έλληνες ειδικούς και πολλούς δυ-

ΗΛΙΑΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ - ΘΕΡΜΑΝΣΗ - ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΣ

και τώρα!!
ΥΠΕΡΠΡΟΣΦΟΡΑ
ΤΑ 160 ΛΙΤΡΑ
ΔΡΧ. 115.000

Επίσης!!
5 ΧΡΟΝΙΑ ΕΓΓΥΗΣΗ ΚΑΙ
1 ΧΡΟΝΟ ΠΡΟΣΘΕΤΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑ
ΑΠΟ ΤΗΝ
INTERAMERIKAN

ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΚΑΡΤΕΣ ΔΕΚΤΕΣ

BRUMER

ΗΛΙΑΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ

BRUMER ΕΠΕ • ΑΘΗΝΩΝ - ΠΕΙΡΑΙΩΣ 151 • 182 33 ΑΓ. Ι. ΡΕΝΤΗΣ • ΤΗΛ. 48.27.173
48.16.037

Music
Restaurant
Bar

Magyar

ΞΑΝΘΟΥ 5,
ΚΟΛΩΝΑΚΙ,
ΤΗΛ. 3631307

τον Τειρεσία και όλους τους περί τον θρόνον των Θηβών.

Η παράσταση έχει οργανωθεί από πριν. Όταν ο λαός επαναστατεί γιατί πεινά και υποφέρει από αρρώστιες αποπροσανατολίζεται από τα προβλήματα του. Παρακολουθεί συνεπαρμένος τις σχέσεις του Οιδίποδα και της μαμάς του αγνοώντας όλη τη δική του πραγματικότητα.

Αυτή είναι με λίγα λόγια η σημερινή οικονομική ελληνική κατάσταση, που αν θέλετε να την κατανοήσετε αναλυτικότερα ανατρέξτε στον Οιδίποδα του Σοφοκλή και διαβάστε το ίδιο το κείμενο, ανεπηρέαστοι τελείως απ' όλες τις λανθασμένες μεταγενέστερες ερμηνείες.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΗΣ
Μηχ. - Ηλεκ. Ε.Μ.Π.
Διονύσου 63, Κηφισιά
25 Μαΐου 1990

Προτάσεις ενός φίλου του Ισλάμ για το πρόβλημα της Θράκης

Κύριε διευθυντά,

Θα ήθελα, μετά τις πρόσφατες διπλωματικές συγκρούσεις, τόσο να εξάρω τις λίγες υπαρκτές φωνές λογικής και ψυχραιμής αντιμετώπισης των κρίσιμων αλλά σε μεγάλο βαθμό τεχνητών γεγονότων της Θράκης, όσο και να προσδώσω στα γεγονότα αυτά την πραγματική ιστορική διάστασή τους, ως επιστήμων και ερευνητής - ειδικός στον ευρύτερο μεσανατολικό χώρο και όχι ως πολιτικός αναλυτής. Πιστεύω, άλλωστε, ότι οπουδήποτε μία πολιτική προσέγγιση, ή χειρότερα εκμετάλλευση, εκτόπισε τη γνώση της ιστορικής αλήθειας και των απαραίτητων εξ αυτής εκμαιευμένων συμπερασμάτων περί του πρακτέου, εκεί πάντοτε επισυνέβη μία οικτρή αποτυχία.

Το υπαρκτό de facto θέμα της Θράκης είναι σε όλες τις σοβαρές αποχρώσεις του ιστορικό:

1) Υπήρξε επί δεκαετίες μία νοσηρή και διεστραμμένη αδιαφορία συμβάδισε δηλαδή με τη σωστή ιστορική τεκμηρίωση ότι οι Πομάκοι είναι - γλωσσικά τουλάχιστον αν όχι φυλετικά - διαφορετικής εθνικής υπόστασης από τους τουρκόφωνους (ή Τουρκούς). Όμως η επίκληση αυτή υπήρξε εξωπραγματική, διότι Ιστορία δεν είναι μόνον ό,τι συνάγουμε από το παρελθόν, αλλά και ό,τι βάζει ακριβώς αυτού του συμπεράσματος, προετοιμάζουμε εμείς το μέλλον. Η Ιστορία δεν καθορίζεται από εξωιστορικούς ή μεταφυσικούς παράγοντες, αλλά από εμάς τους ίδιους, υποχρεωμένους πάντοτε να προωθούμε προς κάπου τα γεγονότα: αδρανείς, καταλήγουμε στην αναπαραγωγή, όπως οι *dei otiosi* των αρχαίων Ελλήνων και Λατίνων, δηλαδή ο Κρόνος, η Ρέα, ο Ουρανός ή το Χάος, οι οποίοι υπήρχαν ονομαστικά και όχι ουσιαστικά κατ'εκείνα τα χρόνια.

2) Η Ιστορία δεν είναι ποτέ μία ιστορία χαμένων ευκαιριών, αν αρνηθούμε την εξωπραγματική στάση μας:

ΠΩΣ ΜΑΣ ΒΛΕΠΟΥΝ

ΓΙΑΝΝΗΣ ΧΩΜΑΤΑΣ, βουλευτής Κυκλάδων της «Νέας Δημοκρατίας» (σε επιστολή προς τον Δντή του Ο.Τ.): «Παρακαλώ δεχθείτε τις ευχές μου για τη συνέχιση του έργου που επιτελείτε, μαζί με τους συνεργάτες σας, έχοντας τη βεβαιότητα ότι αποτελείτε ουσιαστική βόθθεια για κάθε Έλληνα, που υπεύθυνα επιθυμεί να συμβάλει στην ανάπτυξη της χώρας».

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΕΠΙΦΑΝΕΙΟΥ, Οικονομολόγος (Τυδώς 17, Αθήνα): Κύριε Διευθυντά, επαξίως σας απενεμήθη το Βραβείο Ευρωπαϊκής Δημοσιογραφίας, αφού επί μακρόν υπηρετήσατε την ελληνική δημοσιογραφία με αρετή και τόλμη, κάτι σπάνιο διά την εποχήν μας. Τα εμπεριστατωμένα άρθρα σας διακρίνει η ακριβής γνώσις του θεματος και η ακριβόλογος διατύπωσή τους».

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΣΟΥΠΙΑΣ (Λόρδου Βύρωνα 21Α, Συκιές 566 26 Θεσσαλονίκη 7.5.1990): Θα ήθελα να σας συγχαρώ για τον εξαιρετικά ενημερωτικό «Οικονομικό Ταχυδρόμο» και για τις συνεχείς προσπάθειές σας για τη βελτίωση της Δημόσιας Διοίκησης.

από τον Σεπτέμβρη 1990 θα πρέπει να οργανωθούν νηπιαγωγεία, δημοτικά, γυμνάσια και λύκεια με πλήρη διδασκαλία και ισάριθμα των εκάστοτε μαθητών χειριδία κάθε διδασκτέας ύλης σε πομακικά (και βέβαια τα αντίστοιχα για τους τουρκόφωνους σε τουρκικά) όχι ένα χειριδίο ανά τάξη. Τα πομακικά, όπως και τα τουρκικά, δεν ομιλούνται από όσους τυχαίνει να τα έχουν ως μητρική γλώσσα, αλλά και από τους ειδικευμένους μελετητές και ερευνητές

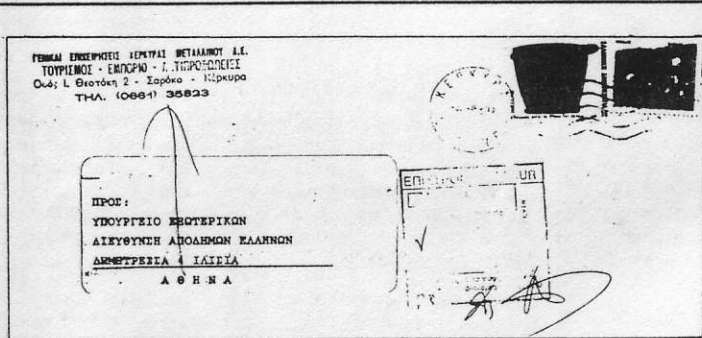
τους και μόνον σοβαρή διάστροφή καταστρεπτικών συνεπειών θα προσδιόριζε να είναι οι τελευταίοι της έγκρισης των άσχετων και ανειδίκευτων ναών των Υπουργείων Εξωτερικών, Εσωτερικών και Εθνικής Άμυνας και όχι αποκλειστικά της έγκρισης και επικρότησης της διεθνούς επιστημονικής κοινότητας.

3) Με εμπειδωμένη την ισοτιμία και την ευθυδικία στην περίπτωση των

τουρκόφωνων Ελλήνων πολιτών, το ελληνικό κράτος θα όφειλε να συμβάλει στην αποκατάσταση σε όλη τη χώρα των κατεστραμμένων ή παραμελημένων μουσουλμανικών ιερών και θα έπρεπε να παύσουν πολλά τζαμιά να είναι μουσεία, αποθήκες ή σταύλοι. Τότε θα πιστοποιείτο ότι όλα αυτά δεν είναι η έκφραση ενός μεσαιωνικού ισόβολου μίσους κάποιων χριστιανών, αλλά και ότι οι μουσουλμάνοι μιας ευρωπαϊκής χώρας δεν είναι πολίτες δεύτερης κατηγορίας. Σ' αυτό το σημείο, όφειλε κάθε αντικειμενικός παρατηρητής, ειδικός ή όχι, να καταδικάσει τη θλιβερή επέμβαση και εμπλοκή της εκκλησίας στα κοινά και την εξ αιτίας των παρασκηναϊκών ενεργειών της καθυστέρησης ανέγερσης ενός Τζαμιού στην Αθήνα, μόνη ευρωπαϊκή πρωτεύουσα στερούμενη ενός μουσουλμανικού ιερού.

4) Η αποδέσμευση της υπαρκτής στη Δ. Θράκη εμπλοκής των τουρκικών υπηρεσιών (απολύτως σωστά δρώντων για τα συμφέροντα της χώρας τους βέβαια) είναι ένα άλλο σημείο αναγκαστικής απόρριψης του τρόπου, μεσαιωνικού και πάντως προκαρτεσιανού, με το οποίο ασχολείται η πολιτική στην Ελλάδα: η προσφορά υποτροφιών, πολλών κατ'έτος, για να σπουδάσουν σε μουσουλμανικά σχολεία και πανεπιστήμια (μεντρεσά) οι καλύτεροι μουσουλμάνοι μαθητές της Ελλάδας στην Περσία και τη Συρία. Οι δύο αυτές χώρες, πέραν των πολλών μουσουλμανικών ιερών χώρων και κορυφαίων κέντρων της ισλαμικής Γνώσης, τα οποία διαθέτουν (Δαμασκός, Κομ, Μασάντ), έχουν τόσο προβληματικές με την Τουρκία σχέσεις (σε θρησκευτικό, εθνικό, πολιτικό, οικονομικό, μειονοτικό και διεθνές επίπεδο), ώστε κάθε περσική ή συριακή εμπλοκή στη Θράκη, θα μείωνε αυτόματα την τουρκική. Άλλωστε, πομακόφωνοι, ή τουρκόφωνοι της Θράκης, θα είχαν, ιδιαίτερα στην Περσία, την ευκαιρία να γνωρίσουν 7 εκ. περίπου τουρκόφωνους πληθυσμού (2,5 εκ. στο Ανατολικό Αζερμπαϊτζάν και 4,5 εκ. διάσπαρτα παντού, όπως στο Ζαντζάν, το Σεμάν, το Γκουρκάν, το Φαρς κ.ά.), ο οποίος προτιμά τη συμβίωση με αλλόφωνους μουσουλμάνους μέσα στο Ιράν (με Πέρσες, Κούρδους, Λορί, Μπαχτιαρί, αραβόφωνους, Αφγανούς, Βελούχους, κ.ά.) παρά τις κεμαλιστικές εθνικιστικές σειρήνες.

5) Όπως και να έχει το πράγμα, η πραγματική διάσταση του προβλήματος της Θράκης, καθιστά αυτόματα την Ελλάδα τμήμα του ευρύτερου μεσανατολικού περιβάλλοντος, από τα πλαίσια και τις δομές του οποίου μόνον μπορούν να ανευρεθούν οι σωστές λύσεις και οι προαναφερόμενες δυνατότητες εξόδου. Δεν μπορεί να ανατρέχουν οι Έλληνες πολιτικοί ως πιθανοί διή στη Δυτική Ευρώπη και τον πολιτικό κόσμο των μεγάλων δυτικών χωρών για να «ρωτήσουν», ή να ζητήσουν βοήθεια για τα ελληνικά προβλήματα, διότι είτε κάποιες χώρες είναι εντελώς εκτός του προαναφερόμενου περιγύρου (Δανία, Ολλανδία, Βέλγιο), είτε κάποιες χώρες θα είχαν ιδιαίτερο συμφέρον από μία συγκεκριμένη, και όχι από μία άλλη, πολιτική επιλογή της Ελλάδας, και έτσι η αίτηση συμβουλών θα κατέληγε σε ποδηγεσία. Η πραγμα-

Άλλο ένα κατόρθωμα των ΕΛΤΑ

Άλλο ένα κατόρθωμα των Ελληνικών Ταχυδρομείων (ΕΛΤΑ). Μας το καταγγέλλει ο κ. Ι. Μεταλλινός (Καποδιστρίου 114) επισυνάπτοντας μάλιστα και το σχετικό πιστόληριο.

Ο ταχυδρομικός, λοιπόν, διανομέας της περιοχής Ιλιούων, επέστρεψε στον κ. Μεταλλινό επιστολή που είχε στείλει στο υπουργείο Εξωτερικών, στη διεύθυνση Δημητρεύσσα 4, με την ένδειξη «έφυγε χωρίς να αφήσει διεύθυνση».

Είναι αλήθεια ότι, όπως διαπιστώσαμε και εμείς, στη διεύθυνση αυτή (Δημητρεύσσα 4) στεγαζόταν πριν δύο-τρία χρόνια (βλέπε Οδηγό Δημόσιων Υπηρεσιών 1987) η Α10 Διεύθυνση Απόδημων Ελλήνων - Μεταναστεύσεων - Παλινοστήσεως, προς την οποία απευθυνόταν και η επιστολή του κ. Μεταλλινού. Και το ερώτημα που προκύπτει είναι: καλά, δεν γνώριζε ο ταχυδρομικός διανομέας ότι εκεί στεγαζόταν πριν λίγα χρόνια μία υπηρεσία του υπουργείου Εξωτερικών; Κι αν υποθέσουμε (το πιθανότερο) ότι ο ταχυδρομικός διανομέας ήταν νέος υπάλληλος, δεν θα έπρεπε να είχε ρωτήσει κάποιο συνάδελφό του ή κάποιο που κατοικεί στην οδό αυτή αν κάποτε ήταν στην οδό Δημητρεύσσα 4 κάποια υπηρεσία του υπουργείου Εξωτερικών;

Η επιστολή του κ. Μεταλλινού έχει ως εξής:

Κύριε Διευθυντά,

Έστειλα μια επιστολή στο υπουργείο των Εξωτερικών σαν εκπρόσωπος και διευθυντής μιας Α.Ε.

Τα ΕΛΤΑ δεν κατόρθωσαν να βρουν το Υπουργείο των Εξωτερικών και μας επέστρεψαν την επιστολή.

Σας την στέλω προς επιβεβαίωση του κατωρθώματός των. Επειδή είναι με παράθυρο, σας την στέλω κλειστή γιατί διαφορετικά μπορεί να υπάρξει αμφισβήτηση.

Μετά τιμής
Ι. ΜΕΤΑΛΛΙΝΟΣ
Καποδιστρίου 114
Κέρκυρα

Η χρήση της ελληνικής γλώσσας

Κύριοι,

Από ελάχιστα πλέον περιοδικά, μεταξύ των οποίων και το δικό σας, μπορεί κανείς να έχει απαίτηση σωστής χρήσης της ελληνικής γλώσσας. Για το λόγο λοιπόν αυτό, πολύ με εξέπληξε το εισαγωγικό σχόλιο του συνεργάτη σας στο άρθρο της σελίδας 98, του τεύχους σας της 31.5.90. Ο συνεργάτης σας αυτός χρησιμοποιεί τις εκφράσεις του συρμού:

- 1) «κατέθετε τη δική του μαρτυρία», αντί του ορθού «εξέφρασε τις απόψεις του ή τη γνώμη του»,
- 2) «Επρόκειτο για μία μαρτυρία», αντί του ορθού «επρόκειτο για μία άποψη»,
- 3) «Εισφέρει τις δικές του λύσεις», αντί του ορθού «προτείνει τις δικές του λύσεις».

Αλίμονο αν φθάσαμε στο σημείο οι προτεινόμενες από κάποιον λύσεις να αποτελούν «εισφορές» και ακόμη πιο πολύ αν οι λανθασμένες αυτές εκφράσεις που πολλοί άνθρωποι σήμερα κακώς χρησιμοποιούν, «νομιμοποιηθούν», χρησιμοποιούμενες και από εκδόσεις κύρους όπως ο «Οικονομικός Ταχυδρόμος».

Με πολλή πολλή εκτίμηση,
ΧΡ. Γ. ΠΑΠΑΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ
 Θέτιδος 23
 Αθήνα 6.6.1990

Ευπρόσδεκτη, μετά πολλών ευχαριστιών, κάθε «εισφορά» στη σωστή χρήση της ελληνικής γλώσσας. Έχω όμως την εντύπωση ότι στην περίπτωση αυτή ο συμπάσχων για το κατόντημα της ελληνικής γλώσσας, αναγνώστης μας κ. Χρήστος Παπαχατζόπουλος έχει παρασυρθεί σε κάποιες υπερβολές. Κι αυτό ίσως γιατί δεν κατάλαβε ούτε το νόημα, ούτε τη σκοπιμότητα του εισαγωγικού σχολίου. Διότι, αν είχε διαβάσει το προηγούμενο άρθρο του κ. Δημ. Σκουλίδη, που δημοσιεύθηκε στο φύλλο της 18 Φεβρουαρίου 1982 και ίσως αυτό που αφορούσε το εισαγωγικό σχόλιο, θα διαπίστωνε ότι οι επίμαχες λέξεις κάθε άλλο παρά του συρμού ή αδόκιμες είναι.

Και εξηγούμεθα:

Πρώτον, στο άρθρο αυτό της 18 Φεβρουαρίου 1982 του «Οικονομικού», ο κ. Σκουλίδης δεν «εξέφραζε απόψεις ή τη γνώμη του», αλλά «κατέθετε τη δική του μαρτυρία (όπως λέμε κατέθεσε ως μάρτυρας) για το πώς η επιχείρησή του έγινε προβληματική. Συγκεκριμένα στοιχεία παρέθετε στο άρθρο του αυτό ο αρθρογράφος κι όχι, συνεπώς, απόψεις. Γιατί αν επρόκειτο για απόψεις ή γνώμες δεν ήταν και τόσο αναγκαίο να συνοδεύονται από ένα εισαγωγικό σχόλιο του περιοδικού μας.

Δεύτερον, η φράση «εισφέρει τις δικές του λύσεις», που υπήρχε στο εισαγωγικό μας σχόλιο, νομίζουμε ότι είναι η ορθή στην προκειμένη περίπτωση και όχι η παρουσιαζόμενη από τον επιστολογράφο μας «προτείνει τις δικές του λύσεις». Γιατί, αν διάβαζε το άρθρο του κ. Σκουλίδη, θα διαπίστωνε ο κ. Παπαχατζόπουλος ότι στην περίπτωση αυτή το ρήμα «εισφέρω» έχει τη σημασία του «συμβάλλω» (βλέπε οποιοδήποτε σχεδόν λεξικό). Και με το άρθρο που δημοσιεύθηκε στο φύλλο της 31 Μαΐου 1990 του «Οικονομικού» και στο οποίο αναφερόταν το επίμαχο εισαγωγικό σχόλιο, ο κ. Σκουλίδης δεν έκανε τίποτε άλλο από το να συμβάλλει στην επίλυση ενός μεγάλου προβλήματος των υπερχρεωμένων επιχειρήσεων μία από τις οποίες (εξ ιδίων κρίνων) είναι και η δική του.

Με όλα αυτά δεν εννοούμε ότι είμαστε αναμάρτητοι όσοι συμβάλλουμε στην άρτια όσο είναι δυνατόν έκδοση αυτής της εφημερίδας. Και λάθη πολλά (ορθογραφικά, συντακτικά, εννοιολογικά κλπ.) γίνονται και κακοποίηση της ελληνικής γλώσσας συντελείται. Μπορούμε όμως να διαβεβαιώσουμε τον ευαίσθητο στη χρήση της ελληνικής γλώσσας κ. Παπαχατζόπουλο πως κάνουμε ό,τι μπορούμε για να μην τον απογοητεύσουμε και να προδίδουμε όσα διδαχθήκαμε στα πανεπιστήμια. Πάντως, τον ευχαριστούμε για τις επισημάνσεις αυτές για τις οποίες ευελπιστούμε ότι πείσθηκε ότι, τουλάχιστον στην περίπτωση αυτή, δεν χρησιμοποιήθηκαν φράσεις του συρμού, αλλά λέξεις που απέδιδαν το πραγματικό νόημα του εισαγωγικού σχολίου και που ήταν η ευαίσθητοποίηση των αρμοδίων για ένα μείζον θέμα με «μαρτυρίες» ενός «προβληματικού». Για το λόγο αυτό, άλλωστε, προτάχθηκε και η εισαγωγική αυτή.

W.

ελεύθερος, και τούτο εξαιτίας Ελλάδι αντιδράσεως.

Καίτοι, καθ' ημάς, η Ελληνική δρασις υπήρξε λίαν υποτονική πλείστες μεν εφημερίδες ούτε «λά» δεν επέρασαν την καταγωγή η ανακοίνωσις δε του κυβερνητικού εκπροσώπου έγινε με καθύμιας εβδομάδος, εν τούτοις επιθετικών αποτελέσμων.

Το γεγονός αυτό έρχεται να βαιώσει, πρώτον ότι οι Άλβανοί γίζουν σοβαράς τις αντιδράσεις δεύτερον, ότι είναι τεραστία η και ενοχή όσον, εν Ελλάδι, οι έναντι των συνεχιζομένων, δυσεγκλημάτων του τυραννικού καθεστώτος εις βάρος Βορείω Ηπειρώ αδελφών μας

Ταύτα λέγοντες, σκεπτόμενοι εγίνετο, επί παραδείγματι, οι Βουλευταί μας εξ' όλων των κ. έστελναν και εις τα Τίρανα τηλεγράφημα, με εκείνο που ναν εις την τουρκικήν κυβέρνησιν απελευθερώσιν των 2 κομμουνιστών ηγετών, και έροντο δια τις χιλιάδες των Βορειοηπειρωτών φυλακισμένων εξορίστων.

Σκεπτόμεθα, ακόμη, τι θα σ' εάν εγίνετο και προς την εν Αλβανική Πρεσβεία πορεία, αν εκείνη που έγινε προς την Πρεσβεία, δια το ανωτέρω στην οποία, μάλιστα, ηγήθη κλητικός Βουλευτής, ως εγγράφου Τύπον.

Αλλά, δυστυχώς, δια τους αδελφούς δεν έγινε, μέχρι σήνεννα παρόμοιο διάδημα.

Είναι, όμως, καιρός, οι Έλσοβαρευοί και να σκεπτόμενοι ρισσότερον Ελληνικά, διότι ηρω ανοχή μας και σιωπή καταστροφική δια τον Βορειοτικόν Ελληνισμόν.

Διότι, ενώ εμείς σιωπάμεν σιγμήν ένα κομμάτι του Έλ' όχι μόνον απελληνίζεται κοστανίζεται, αλλά και υψίστο γικήν γενεοκτονία, οι Άλβαν, τελευταίως, να γίνει η παρατηρητής της ΔΑΣΕ, και με τη ψήφον της Ελλά

Το τι σημαίνει αυτό, το Άλβανός αντιπρόσωπος, ό την πρώτη εμφάνισίν του ΔΑΣΕ, ανεκόνωσε θρασύτα αλβανικές φυλακές υπάρχου «αντάρτες» και «επαναστά του αλβανικού καθεστώτος, ανθρώπινα δικαιώματα της Μειονότητας είναι σεβαστά, στυχώς, αντίκρουσιν εκ μ' Έλλήνων αντιπροσώπου.

Ο Μητροπολίτης Δρυϊνίου Παγωνιανής και Κοινί **ΣΕΒΑΣΤΙΑΝΟΣ**
 ΚΟΝΙΤΣΑ, 18-6-90

τική διάσταση της Θράκης καθιστά πλέον αναπόφευκτη τη σωστή λειτουργία της ελληνικής κρατικής μηχανής, χωρίς εικονικούς ή ανειδίκευτους «συμβούλους», χωρίς χρησιμοποίηση ελαχίστων ικανών ειδικών για επικύρωση ορισμένων ηλιθίων αργιστών ειλημμένων αποφάσεων και χωρίς δυτικά πιθηκιστικά πρότυπα πολιτικής αντιδράσεως, σε μια περιοχή όπου δεν υπάρχει «Δύση».

6) Συνεπώς, η γνώση του μεσανατολικού χώρου, στον οποίο πραγματικά αναντίρρητα ανήκει η Ελλάδα, οφείλει να γίνει αντικείμενο μελέτης και έρευνας σε πανεπιστημιακό επίπεδο από τους ελαχίστους Έλληνες ειδικούς και πολλούς δυναμένους να μετακληθούν ξένους, οι οποίοι, κατά το πρωτοποριακό πρότυπο του τουρκικού πανεπιστημίου του Βοσπόρου, θα μπορούν να διδάσκουν αγγλικά, γαλλικά και γερμανικά.

7) Η εκμηδένιση της μεγάλης καθυστέρησης της Ελλάδας σε όλους τους τομείς των ανατολιστικών επιστημών (υπαρκτής και ως προς χώρες όπως η Τουρκία, η Συρία, το Ιράκ, η Περσία, η Τσεχοσλοβακία, η Ουγγαρία, η Φινλανδία, η Δανία, η Αυστρία, η Αίγυπτος και η Πορτογαλία), θα επιτρέψει τη νέα συγγραφή των σχολικών εγχειριδίων και την εξαίεψη του αρρωστημένου ελληνοκεντρισμού, των υπερβολικών αναφορών στο «μεγαλείο» των «αρχαίων ημών προγόνων» (!) των ψευδών περι του «ελληνοχριστιανικού» πολιτισμού, του δήθεν «εχθρικού» Ισλάμ, της δήθεν «τουρκοκρατίας» και του δήθεν παλαιόθεν υπαρκτού «σχεδίου των Τούρκων περί καταστροφής των Ελλήνων». Τότε μόνον η παιδεία του μέσου Έλληνα θα έχει προσαρμοστεί πάνω στον άξονα της αυτογνωσίας και όχι της εθελοτυφλίας.

Ωστόσο, και αυτό είναι το κρίσιμότερο, η «έοχατη ώρα» είναι μόλις τώρα, αν δεν έχει ήδη και κατά τρόπο τραγικό, για τη χώρα αυτή, παρέλθει.

Με τιμή
Δρ. ΚΟΣΜΑΣ ΜΕΓΑΛΟΜΜΑΤΗΣ
 Ανατολιστής - ασσυριολόγος -
 αιγυπτιαολόγος - ιρανολόγος -
 ισλαμολόγος

Αν οι Έλληνες ενδιαφέροντο για τους Έλληνες

Προ δύο και πλέον εβδομάδων είχαμε καταγγείλει τη θαναυσότητα και την εγκληματική συμπεριφορά των αλβανικών αρχών εις βάρος του βιαίως αποσχηματισθέντος Ιερέως Αντωνίου Γκιόκα, άλλοτε Εφημερίου Πέτελης.

Ο εν λόγω Ιερεύς, εξαιτίας της παρησίας και της θαρραλέας συμπεριφοράς του, εδάρη ανηλεώς και συνελήφθη από την Σιγουίμι, επί πολλάς δε ημέρας ήτο άγνωστον που ευρίσκετο.

Ήδη, όμως, ως μας εγνωστοποίησαν οι τελευταίοι Βορειοηπειρώτες φυγάδες Ηλίας Κύρος, Χρήστος Βλάχος και Βασίλειος Γκάγκαλος, καταγόμενοι από το πλησίον της Πέτελης χωρίον Βουλιάρατες, ο παπα-Γκιόκας αφέθη

Αφήστε σε μας, τη φροντίδα του ταξιδιού **Travel Plan** Κρατήστε για σας, την απόλαυση

• Χρ. Λαδά 3, Αθήνα. Τηλ.: 31